

MEMO

Arutelu pärast uuringu “Mulgimaa kultuuripiirkonna toetuste mõju” esitlust 28.01.2025:

Uuringu järgselt tutvuti gruppides väljakutsete teemaploki lahenduseettepanekute ja ideedega ning arutati omavahel, millised ettepanekutest tunduvad kasulikud ja tehtavad, kes neid peaksid ellu viima ja millest alustada. Välja võis pakkuda ka omapoolseid lahendusi. Seejärel esitles iga rühm lühidalt oma mõtteid ja ettepanekuid. Kuna mitmed pärimuskultuuri edendamise teemad on omavahel põimunud ja tõstasid erinevates gruppides, siis ei pruugi olla vaid selle konkreetse grupi teemaplokiga seotud mõtteid.

Grupp nr 1- Noorte vähene huvi

- Raportis palju huvitavaid ettepanekuid ja kõik on õige, ei olnud mitte midagi sellist, et “mis see nüüd on”
- Me ei saa mitte midagi noorte eest otsustada, tuleb nende arvamust küsida. Ja vaadata üle strateegiadokumendid ning need vastavalt täiendada
- Haridusasutustes toimub palju, aga katusorganisatsioonidel peaks olema suurem roll kaasata erinevaid osapooli. Eestvedajad on kõige A ja O kui rääkida laste ja noorte kaasamisest.
- Pärimuskultuuri edendamisel ja Mulgi reivi teemal: “**Mulgimaa peab edasi liikuma, teades kust me pärineme**”. Kui teadlikkust ei ole taga, siis on see sisuta.

Grupp nr 2- Vähene “pildisolek”

- Mulgi toidukultuuri edendamisega on hästi, mulgi puder UNESCOsse projektiga on tehtud head tööd
- Oleks vaja sädeinimest, kes koordineerib kogu tööd mis asutustes toimub ja tooks selle MKI või Elamuskeskusesse, kes annab teada kus midagi toimub ja siis Instituut aitaks kaasa
- Mulgikeelsete laulude konkursi ja etenduse “Aig veerep armu müüda” raames loodud laulud- tuleks mõelda, mis nende lauludega veel teha, kus esitada, konteksti juurde
- Mulgikeelne raadiosaade pikemaks ja mulgi keelne laul juurde saatele
- MKI ja elamuskeskuse koostöö kohalike ettevõtetega - nt Lossispaa Wagenkülliga (seal käib palju rahvast, saata nad ka edasi Mulgi kultuuriga tutvuma)

Grupp nr 3- “Heterogeensus”: eripärade mitteavaldumine, eestvedajate ebaühtlane

jaotus

- Murekoht: kuidas teha nii, et kõik mulgimaa piirkonnad oleksid kaasatud. Näiteks “Nupute välja” puhul võiks kõikidest põhikoolidest noored esindatud olla (praegu nt Heimtali ja Holstre koolid ei ole).
- Kui koolis ei ole eestvedajat, siis projektides ei osaleta. Juhendajad väsivad. Mitte osalemist raskendab ka see kui on väike kool ja vähe lapsi.
- Haridusasutusi saaks kaasata erinevate projektide kaudu. Lapsevanemate teadlikkuse tõstmine koolituste kaudu. Suvised laagrid lastele - toimuvad ja toimivad hästi.
- Uuesti võiks toimuda mulkide suvekoolid- oleks nii lapsed kui vanemad kaasatud.
- Võiks rahastust suunata erinevatele pärimuskultuuri aspektidele, nt taluhäärberitele. hooneid parandada toetusmeetmega ei saa, aga teadlikkuse tõstmine on võimalik, nt Elamuskeskuses teha koolitusi sellel teemal
- **“Meie Mulgimaa on täpselt nii tugev kui on kõik piirkonnad kokku”** - oluline on tegevus väikestes külades, et oleksid pärandikandjad erinevas vanuses ja et ka eakamad oleksid väärtustatud.
- Miniturniir- 1-2x hooaja jooksul mulgikeelne

Grupp nr 4- Mulgi keele kadumine

- Murrame müüdi “Sa ei kõnele õigesti”, ärme vaata alati Kristi Ilvese või Alli Laande poole, et kas räägime “õigesti”.
- Lastele on palju õpetatud, nüüd tuleks tegevustega jätkata ja siis alles näeb mõju. 20 aastat on ikkagi väike aeg, et näha mõju lastele, selle ajaga keel veel aktiivsesse kasutusse ei tule.
- Mulgi reiv- mulgi muusikat ei olnud, pärimuskultuuri edendamise seisukohast grupi arvates küsimärgi all.
- Valikainena võiks olla mulgi keel koolides.
- Kui mulgi keele sõnaraamatut on tehtud aastaid, kui ta on e-keskkonnas, siis võiks tulevikus võimalik olla ka sealt tekstide tõlkimine
- Mulgi vallavalitsuste istungid võiks alata mulgi keelse pöördumisega. Küll saab ka Viljandi vald hakkama.
- Õpetajad võiksid tundi alustada mulgi keeles
- Koolis mulgi keele päev- kõik ained mulgi keeles
- Kui raadiosse, siis mulgi keeles rääkida
- Rakett 69 saade võiks olla mulgi keeles.
- Mulgi sõnaraamat ei tohi jääda riulisse, tuleb kasutusse võtta.
- Kõik need nõ väiksed pisidetailid koolides ja mujal - tuleb vaikselt harjutada ja nii keel ja pärimuskultuur ka juurdub.
- Poliitika – sellest me ei pääse. Võrgustik ja poliitika on oluline.
- Võrdlus setodega. Miks me Sandra Sillamaad pole saanud Mulgimaa esindajaks?
- Ansambel Lõõtsanõbid- kogemus, kus esineti vanematele inimestele ja oli näha, et ansambel ise ei nautinud. Idee: anda neile publikut, kes paneb ka neil endal silmad särama.

- Setod käivad igal pool, esindavad ennast tähtpäevade puhul. Mulgid peaksid ka seda tegema.

Grupp nr 5- Eestvedajate nappus; koostöö puudus:

- Mulgi keel on nagu lohakas eesti keel :)
- “Kedagi ei saa sundida, kättpidi vedada.”
- Kiitused mälumängule “Nupute vällä”
- Koolid, ringid- alustame kasvõi esimese lause mulgi keeles. Käsitöötunnis mulgi mustrid. Kultuuriajalugu.
- Peame jõudma koolideni. Oluline oleks, et kooli direksioon ka soosiks “mulgindust” ja et see oleks loomulik osa tundidest.
- Eestvedajaid ja rahalisi allikaid oleks juurde vaja.
- Tegevused võivad olla nõ väikesed, aga kui neid on palju ja neid pidevalt teha, siis pärimuskultuur juurdub sügavamalt.
- Tuleks teha terviklik programm mitte eraldi mulgi kultuuriprogramm, vaid nagu Saaremaal “Kodulugu”- oled uhke oma kodu üle, räägitakse kust me tuleme ja nii muuseas näiteks ka lindudest, taimedest mulgi keeles.
- Oma staariks sobiks ka äkki Anu Taul?
- Elamuskeskus teeb väga suure töö, koolidele suureks abiks- 20 programmi.
- Reklaamida mulkide “kavalust ja ihnust” läbi keskkonna teadlikkuse- kuidas loodust hoida ja kuidas mulgid hoidsid.
- “Me saame neid asju hästi palju kokku siduda, aga tahtmist peab olema.”